

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Слівце правди «Gazet-i Narodow-ii» et cons.

(+) Що раз частіше можна тепер в польських дневниках подибати статі, в котрих поданий погляд на розвиток руского культурного життя, політично національний, суспільний, просвітно науковий і економічний рух поміж Русинами. Такі статі написані звичайно з доволі невірним знанем обставин і фактів а до того примазані они певною неприхильною тенденцією і частогусто мовби пальцем показують польській суспільности: от диви, Русини двигают ся поступають на кождім полі хоч помалу, але систематично вперед, бережись отже, польській народо, щоб тебе борони Боже не доросли, або і не переросли і бери на розум, щоби, де можна, спиняти сей розвиток і поступ. Автори таких статей забувають, що при інших нагодах голошені ними засади: wolność, równość і braterstwo! стають в яскравій суперечности з тими статтями, писаними для остороги польської суспільности.

От таку статью помістила вчера Gazeta Narodowa п. з. Ruskie stowarzyszenia і instytucye. В загалі зображене є фактично доволі вірне, хоч подають ся і різкі похибки (н. пр. що Грушевський є професором літератури і т. и.). Однак як на самім вступі так і всюди проглядає виразна тенденція, що автор уважає руску часть Галичини яко край забрану, в котрім мають лише Поляки право розвивати ся, засновувати свої народні товариства та інституції, а наколи се роблять Русини, наколи

Русини тут в своїй хаті заходять ся жити своїм житєм, засновують рускі товариства та інститути, змагають до збільшеня числа руских шкіл і т. д., о то се вже вважає ся з польского становища naruzeniem naszego stanu posiadania, тоді вже алярмує ся польску суспільність — бережи ся ненависного Русина! Очевидно, що при таким розумію взаїмних відносин між Поляками а Русинами видає ся польській пресі і суспільности кождий крок наперед в культурнім розвитку руского народу якоюсь агресивною супроти Поляків і не дивно, що автор згаданої статі в Gazet-i Narodow-ii уважає всі загалом рускі товариства ворожими польскому народови, а цілю тих руских товариств — виперте польского елемента. Так н. пр. чоловік, що глядить здоровими очима на світ божий, вважає би се зовсім природною появою, що н. пр. по руских громадах засновують ся рускі читальні. Тимчасом кризь окуляри Gazet-i Narodow-ii сі рускі читальні є zdobyczą na Kółkach rolniczych!

Руский нарід спокон віку не визначав ся ніколи заборчим духом, хоч нераз завзято боронив свого, а народна приповідка »посунь ся Ляше, най Русин сяде« дуже вірно характеризує сю вдачу Русина. Русин не настає на те, щоби польскому народови відбирати приналежні єму права, він не хоче струтити Поляка з лави, на котрій він сидить, але-ж не хоче сам стояти коло порога, або за порогом, а бажає також рівних прав, які єму прислугують на основі божих і людських законів. Се-ж

повинні раз зрозуміти Поляки навіть в своїм власнім інтересі, в інтересі мирних взаємин в краю, в інтересі мирної праці для добра обидвох тут поселених народів. Не хочемо перечити, що єсть певний антагонізм між Русином а Москалем, Русином а Волохом і т. д. На се складали ся історичні обставини і Поляки повинні би учити ся історії свого народу не лише з Ogniem і mieczem Сенкевича або таких підручників як Wieszory pod lipą і т. п., але заглянути до поважних істориків своїх, котрі багато вже різкої правди висказали про взаємини з Русинами. Не місце тут вдавати ся в широкі розгляди сумної минувшини, але й сучасність подає нам доволі причин, з яких виробляє ся і розвиває сей антагонізм. Польский елемент має очевидно тут всюди перевагу і в уряді і в школі, і в житю публичнім, сего ніхто не заперечить, займає, як навіть самі Поляки висловлюють ся — домінуюче становище. Коли-ж той домінуючий елемент при всякій нагоді не лише дає почути Русинови свою виспність, але дуже часто ще й згідно відозве ся до Русина — чи-ж можна дивувати ся, що в серці Русина витворює ся жаль, огірчене, що відтак степенує ся до антагонізму і ненависти. Щоб далеко не сягати, нагадаємо, як польська преса, навіть такий поважний орган, як Czas, з глумом і насмійками віднесли ся до академічного віча з домаганєм заснованя руского університету. Чи-ж се не викликає огірчене і антагонізму — а хто-ж до того дає причину, як не польська преса своїм поступованем. Отже

1

ПОЕМИ

Михайла Макаровского.

В році 1848 видав Амврозій Метлинський в харківськім «Южно-руск-ім Зборник-у» дві замітні поеми свого учителя, Михайла Макаровского, п. з. «Наталія, або дві долі разом» і «Гарасько». Пів віку пройшло з того часу, а Михайло Макаровський, місто щоби бути почисленим в ряд наших визначних письменників з доби відродженя українсько-рускої літератури, — став на Україні поетом забутим, а в Галичині майже незваним. На причини сего сумного факту в нашім духовім житю вказав вже Б. Вільхівський (Зоря 1887 ч. 5.) в статі «Забутий писатель». Одною з них єсть наша байдужність до справ рідного письменства. »Що ми з давна, пише Вільхівський, звикли недбало обертати ся навіть з тим добром, котре ми вже маємо, се усякому відомо. Але може не усякому відомо, що ми маємо письменника, котрого ми вже забули, а забули не тим, що сей письменник не варт того, щоби ми про него знали, а просто тим, що ми не вміємо дорожити своїм добром...« Другої причини велить нам Вільхівський шукати в тім факті, що «Южный русскій Зборник» став нині на Україні (а ми додамо: і в Галичині) бібліографічною рідкістю. В статі своїй відкликавав ся Вільхівський до Українців, щоби забрали ся до виданя творів Макаровского, та минуло дванайцять літ з тої хвилі а гарна гадка Вільхівського рівнож забута, а може мало й ким помічена.

Тим то рішились ми взяти ся до сего діла, а єсьмо певні, що наша публіка прийме поеми Макаровского з такою сердечностію, з якою віднесла ся до виданих нами перед двома літами «Думок і пісень» Амврозія Метлинського.

Крім поем: «Наталія» і «Гарасько» писав ще Мих. Макаровський поменьші поезії, що вийшли в Полтаві 1864 року в збірнику п. з. «Мова в Україні», та на жаль, сего рідкого виданя ми дістати не могли, а на нашу просьбу до учених в Петербурзі о переписане сих творів Макаровского з примірника, що находить

ся в царській бібліотеці, ми не одержали ніякої відповіді. Всеж таки маємо надію, що й сі дрібні стихотвори успіємо з часом видати в окремії брошурі.

Короткі вісти з життя Михайла Макаровского передав нам в «Южн-ім русск-ім Зборник-у» Амврозій Метлинський, а за ним повторили їх: Н. Петров в своїх «Очеркахъ історіи української літератури XIX столѣтія» (Київ 1884. стр. 116—18); др. Омелян Огоновский в своїй «Історіи літератури рускої» (Львів 1888, ч. II. (1) стр. 260—8.) і Б. Вільхівський в наведеній нами статі. Що вісти ті кидають в дечім цікаве світло на поетичну творчість поета, тому передаємо їх на сім місці.

Михайло Михайлович Макаровський уродив ся в р. 1783. Отець его був священником-намістником на флоті, а опісля душпастирем в оселі Галицкім (Хорольского, або Кременчугского уїзду) і в містечку Кропивній (Золотоношского уїзду). Макаровський скінчив курс науки в Полтавській семінарії, на удержаню свого старшого брата; до року 1818 був домовим учителем у дідичів (Кореуна, Кодинця, Кулябки) а опісля переніс ся на службу до Гадяцької уїздной школи, з початку на місце учителя Закона Божого, історії, географії, мови латинської і російської, а опісля на місце «штатного смотрителя». Будучи в службі, добув він справедливо, умом і даром слова любов і поважане у своїх учеників і мешканців Гадяча, а невсипучою працею завів в школі взірцевий лад. Він знав і говорив мовою латинською, французькою і німецькою, мав дар виголошуваня і написав чимало творів; однак мова літературна російська, через обставини життя, зістала в него завєгди трохи книжно-пристарілою. Не в порівнаню чистішим і сильнішим проявив ся его незвичайний епічний талант в творах народних, тому, що він знав глибоко мову і буте народа і колиб він почав займатися тим раніше, то міг би був стати творцем знаменитої народної епопеї. «Наталю» написав він в р. 1844, а «Гарасько» трохи пізнійше. Він умер в чині «коллежского асессора и кавалера» дня 7. вересня 1846 року, в віці 63 літ.

Коли забираємо ся до критичного виданя поем Макаровского, то вважаємо за річ відповідну, додати від себе кілька слів

коли нині бачите тут і там з руского боку певне недовіріє, огірчене, антагонізм або декуди й ненависть, то ударте ся в груди, бо самі доливаєте оливи до жару.

Автор згаданої статі характеризує також москвофільські товариства та інститути Народний Дім, Ставропігію, Матицю, Общество Качковського, Рускую Радю і потішає ся тим, що москвофіли тепер споважніли і не роблять вже прозелітів, а із спокоєм ждуть того, що прийде. Інформації автора зовсім хибні, а колиб він був читав лише те, що в народовських часописах звіщало ся про москвофільські змагання між молодіжню академічної гімназії, про змагання загарбати інститут дівчат в Перемишлі і Станіславові, про тутешні бурси в Народнім Домі і Ставропігії, про змагання общества Качковського, тоді зрозумів би, який то небезпечний боляк виріс на рускім організмі. Певно, що й деякі народовці, як Романчук et cons. приложили свою руку до розросту сего боляка, але виплекав его свого часу граф Альфред Поточкий, щоб супротив Росії, де мав добре оказати ся лояльним, а віденському правительству милув очі, що піддержує консервативний елемент руский, тих споважнілих, як каже Nagodówka. Егож слідом ішов даліше Залеский. А польска сусільність, приглядаючись сій роботі краєвого правительства, раділа, що між Русинами є партії, котрі себе взаємно побороють і улекшують польскому елементови домінуюче становище. Ся короткозора політика може стати ся вельми шкідною і для краю і для держави і ми на се нераз звертали бачність!

З політичного поля.

Що до внутрішньої ситуації то в тих днях нічого не змінило ся.

В цілій Австрії бурить ся, формально кипить. Зі всіх сторін надходять грімкі протести против угоди з Угорщиною, що єї гр. Тун красенько, не оглядаючи ся на нікого заключив на основі §. 14. Сей рух так сказати б протестативний розбурхав ся передовсім в самім Відні. Вправді поліція уживає всіляких средств чтобы голос протесту, що видобуває з тисячи

грудий віденського населеня, против неконституційного поступованя правительства Туна не був заватдо грімким, але се не багато помагає. Підвиснене податку від цукру, пива і нафти се іскра, що з електризувала всю людність Австрії (з винятком як розуміє ся все в таких справах сплячої сном блаженних Галичини, що в сїм руху всеавстрійским не бере найменшої майже участи), чтобы стати в обороні конституційних прав. Що головні міста з винятком молодоческої Праги і розуміє ся нашої «Галілеї» через свої ради мійські піднесли грімкий протест против розпоряджень правительства гр. Туна за се належить ся їм честь і се позістане на всегда яко окраса їх історії. Гідною уваги буде також агітація чеських радикалів против молодоческих сторонництв. Сеї самої методи, якою Молодочехи змели Старочехів з політичного поля уживають тепер Старочехи, чтобы знищити вплив молодоческий.

Молодочехи знова то найліпші політики але для себе — о них можна бути спокійним. Коли побачать, що при найблизших виборах народ був би противним їх політиці то тоді — можна се сказати напевно відречуть ся і Туна і Кайцля і всіх розпоряджень на основі §. 14, чтобы лише утримали ся при кермі політики в Чехах. Если отже Тун і Кайцль числять багато на віддану собі і вірну череду Молодоческих послів то можуть дуже легко завести ся.

Що до частих знова поїздок австрійських і угорських міністрів до Ішло до цісаря і довгі з ним аудієнції — то про се нічого докладного сказати не можна. О сїм ходять ріжні вісти. Найправдоподібніше розходить ся тут о се, що робити тоді, коли німецька обструкція унеможливить вибір спільних делегацій. О се також головно здає ся ходять угорскому міністер-президентови Шелюму.

В Бельгії реформа виборча, котру на некористь робітничого населеня хотіло запровадити правительство мала такий skutok, що цілий кабінет подав ся до димісії.

Вчера як раз представив ся ново-склеаний кабинет. Члени нового министерства належать переважно до осіб політично-малознаних. Лише президент міністер є особю більше визначною. Має тепер 56 літ — з фаху правник, що по скінченю студій обіймив керовництво одної фабрики в Гандаві. При тім всім знаменитий бесідник. Решта членів з винятком ще хіба міністра

війни, котрого уважають за здібного офіцера — люди менше знані в ширших політичних кругах. Найтруднішу задачу в новім кабинеті має міністер війни генерал-майор Consebant d'Alkemade. Має він іменно перефорсувати обовязкову війскову службу, котрої є великим прихильником.

ВІСТИ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

В Товаристві взаїмних обезпечень «Дністер» прибуло в місяци липни с. р. 8.505 важних поліс на суму 3,874.955 зр. обезпеченої вартости з премією 36.195 зр. 02 кр.

Разом від 1. січня до кінця липня видано 37.662 важних поліс на суму 20,649.677 зр. з премією 175.926 зр. 06 кр.; попередного року за той сам час було 30.104 важних поліс на суму 16,906.326 зр. обезпеченої вартости з премією 144.435 зр. 67 кр.

Шкід в липни с. р. було 72 случаїв; разом всіх від початку року до кінця липня було 345 шкід з котрих 331 вже виплачено, 1 находит ся в ліквідації, а виплату 13 відшкодовань (в сумі загальній 1.521 зр. 63 кр.) на разі з причин правних здержано.

Сума всіх тих шкід разом з коштами ліквідації виносить brutto 92.357 зр. 93 кр. а по потрученю части реасекурованої лишавсь на власний рахунок 46.961 зр. 10 кр.

Фонд резервовий з кінцем липня с. р. виносить 110.524 зр. 56 кр. і зложеній є в цінних паперах.

На жите заключило обезпечене в Товаристві Краківскім через «Дністер» с. р. до кінця липня 62 осіб на суму 88.100 зр. обезпеченого капіталу, — случає ся однак еше часто, що члени нашого Товариства подають своє обезпечене житеве до Товариства Краківского через инь-посередників з поминенем «Дністра» і наших агентів а тільки кажуть поліси свої присилати до Дністра для заплати через «Дністер».

Звертаємо увагу наших членів, чтобы обезпечали ся на жите тільки через Товариство «Дністер». Потрібні інформації до обезпечень уділіть «Дністер» радо кождому на жадане.

Рахунок Товариства взаїмного кредиту «Дністер» у Львові, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою, за місяць липень 1899.

про їх генезу і значіє, бо на се (головно в поемі «Наталія») не звернено доси достаточної уваги.

В епічній поемі «Наталія» оповідає нам поет, що в селі Теплицях горювала жінка Харитина вісім літ по своєму мужеві, що пішов погонцем (Eilbote, Courier) за Дунай і пропав без вісти. Всі люди звали єї вдовою. Харитина не заложила рук, тому в єї хаті був достаток. У Харитини піросла дочка, Наталія, немовби друга, Основяненкова Маруся. Она

..... славилась красою,
Чарувала оченьками, личком і косою;
Дівка руча, щира, жвава, невсипуща, з толком,
Гарно ткать плахти уміла, вишивала шовком;
Бога, неньку, рід любила, досьвіток цуралась;
Червоніла як калина, хоть не малювалась.

Нараз починає Наталія сумувати, сохнути і вянути. Не помагають знахорки, котрих зове мати. Ніхто не знає, що Наталія побачила коло криниці, досьвіта-раненько молодого чумака. Він напив ся з єї ведра, а з того часу почало щемітя у неї серденько. Чумак (Опанасом звав ся) полюбив також Наталю, та не признав ся з тим перед нею. В недовзі післав Опанас, син богатих родичів з села Хресці, дядька Хмару на звіді в Теплиці, чия се дівчина і якою тішити ся славою, а коли Наталю всі хвалили Опанас засватав єї і відправив весіле. Та тут поталанило вдруге. На весіле являє ся також батько Наталі, Тарас. За Дунаєм попав він в турецьку неволю, утік з неї до Грека, облітав землю і море, а зібравши копійку, вернув тепер домів, доживати спокійно віку. Перед смертию віддають Тарас і Харитина своє майно Наталі і єї мужеві.

Коли маємо говорити про генезу «Наталі», не можемо опустити з виду двох поем, що значно раніше появили ся в письменстві німецькім і польскім. Є ними «Hermann und Dorothea» Гетого і писаний під впливом послідного твору, «Wiesław» Бродзінського. Коли читаємо названу поему Гетого, то передовсім впадає нам в очі сей образ, де двоє молодих людей: молодець і дівчина, при першій стрічі, немовби силою якогось призначеня, видять, що належать до себе невідклично. Образ сей перейшов живцем до «Wiesława» Бродзінського, а его бачимо також в «Наталі» Макаровского. Сему й не дивуватись! З вісток житєписних, зібраних Метлинським, знаємо, що поет володів німецькою мовою, тож нема су-

мніву, що поема німецького клясика була єму добре відомою. Хто знає навіть, чи твір Гетого не дав товчка Макаровскому до написаня ідиллі з життя українського люду.

Замітним єсть також, що Макаровский виводить нам в своїй «Наталі» не лише селян хліборобів, але що головними постатями в его творах є рухливі чумаки (Опанас), погонці (Тарас), купці (Фока і Гарасько в поемі «Гарасько»), що звідують далекі краї, що добувають собі красше материяльне положенє, що навіть в будові дому увидатнюють той поступ, якого научили ся в чужих сторонах. Макаровский не гордить станом хліборобским, а всеж таки в уста Фоки, вкладає він такі слова, звернені до Гараська:

«От тут то можна торгувати,
І хліб насущний добувати!
Копійка маєть ся у вас,
Мішки набиті ваші й тюки:
Чогож в селі морить ся з скуки
І видіть в полі всякий час?
Чим жать, косити та орать,
Або у скоту побивать ся,
Чи то не лучше тут остать ся,
І сидя дома, гроші брать?
Остав же, синку, сільський бит;
Возьми сюда і батька й неньку;
Торгуй, орудуй поманеньку;
То станеш і багат і сит.»

Розділ XXXVIII „Гарасько“.

Сі самі гадки бачимо в Гетого «Hermann i Dorothea». Батько Германа радби, чтобы син его поступав все вперед, чтобы був ліпший від него самого, чтобы удав ся в подорож та звідав бодай Штрасбург, Франкфурт і Мангайм, та все, що красного побачить в чужих містах, пересаджував на окрасу в своїм маленькім місточку; він боїть ся і з докором говорить про сина, що він запліснє в дома при газдівстві і скінчить на тім, на чім кінчить его парубок. (Пісня трета). І треба аж слів сьвященника, що промовляє:

Niemals tadle ich den Mann, der, immer thätig und rastlos
Umgetrieben, das Meer und alle Strassen der Erde
Kühn und emsig befährt und sich des Gewinnes erfreuet,
Welcher sich reichlich um ihn und um die Seinen herum häuft;
Aber jener ist auch mir werth, der ruhige Bürger
Der sein väterlich Erbe mit stillen Schritten umgeheth....

(Далі буде).

(Пісня пята, верш 15 і дальші)

I. Стан довжний:

1. Удїли членів	64.301	кор. 65 сот.
2. Фонд резервовий	5.003	" 04 "
3. Спеціальна резерва	446	" 25 "
4. Вкладки:		
а) стан на початку липня 1899	630.513	к. 92 с.
б) вложено в липні 30.709	к. 59 с.	
разом	661.223	к. 51 с.
в) винято в липні 35.394	к. 60 с.	
Стан з кінцем липня	625.828	к. 9 с. 625.828 кор. 91 сот.
5. Сальдо процентів побраних	18.287	" 54 "
6. Кредит банковий	4.000	" — "
7. Непіднята дивіденда за р. 1897	493	" 16 "
8. " " " " 1898	1.412	" 29 "
9. Кошти спору	91	" 64 "
10. Льокації сторін	875	" 50 "
11. В шадн. почтовій	91	" 93 "
Сума	720.831	кор. 91 сот.

II. Стан чинний:

1. Позички удїлені:		
а) стан на початку місяця	600.030	к. 79 с.
б) удїлено в липні 1899	30.990	к. — с.
разом	631.020	к. 79 с.
в) сплачено в липні 1899	5.615	к. 35 с.
Стан з кінцем	625.405	к. 44 с. 625.405 кор. 44 сот.
2. Готівка в касі з 31. липня 1899	1618	" 81 "
3. Цінні папери фонду резервового	4.379	" 68 "
4. Цінні папери інші	70.602	" 50 "
5. В Товариствах і банках	12.995	" 54 "
6. Льокація в Товар. взаімн. обезп. »Дністер» огнев.	2.804	" — "
7. Сальдо коштів адміністрації	3.025	" 94 "
Сума	720.831	кор. 91 сот.

Членів прибуло в липні 48, убуло 2, остало з кінцем липня 1899 р. 1671 членів з 1713 декларованими удїлами в сумі 85.650 кор. Стопа процентова від вкладок 4%, — від позичок удїлюваних з провізиею на кошта адміністрації 6½%.

Дирекція.

НОВИНИ.

— В справі археологічного зїзду в Києві. Президія наукових секцій Наукового Товариства імени Шевченка оповіщує: «Справа допущення українсько-руської мови на археологічному зїзді в Києві ще не порішена остаточно — і не виключена можливість допущення українсько-руських рефератів в дискусійні бодай на окремих засіданнях секції зїзду. Оттим то президія секції фільологічної і історично-філософської звертають ся до тих членів Товариства, що приготують ся з рефератами на зїзд, щоби були ласкаві як найскорше подати в канцелярію Товариства докладні титули і коротенький (10—20 стрічок) зміст своїх рефератів для закомунікованя їх Комітетови археологічного зїзду в Києві. Просимо також подати докладно свої адреси, щоби в разі прихильного поладження справи можна телеграфічно завідомити про се референтів. Коли українсько-руська мова буде допущена на зїзді, в такім разі відбудеть ся греміяльна подорож галицько-руських учасників зїзду найдалше около 20. н. ст. серпня».

— Руский народний театр відіграє ще в Городенці сльідуючі твори: ві второк 15/8 «Бідне дівча», оперета в 5 актах Крена, музика Куна в перекладі Т. Гембицького; — в четвер 17/8 «За хлібом», образ із суспільного життя в 5 актах Богдана Лепкого; — в п'ятницю 18/8 представлено для селян розічне «Прольог» о. В. Матюка, наступить «Тато на заручинах» комедія в 1 акті Григ. Цеглинського, відтак «Заручини по смерті» комедія в 2 актах з російського, а закінчить «Завіщане» мішаний хор з басовим сольом Вербицького; — в суботу 19/8 «Попихайло» комедія в 5 актах І. Шуткевича, а на послїдне представлено в Городенці в недїлю 20/8 «Запорожець за Дунаєм» опера в 3 актах Артемовського, і яко закінчене «Вечерниці» музичне діло Ніщинського.

Відтак театр переїде до Сьнятина де дасть тільки 6 представлень з слїдуючим репертуаром: ві второк 22/8 «Ямарі» (Obersteiger) опера в 3 актах Целлера; — в четвер 24/8 «Чумаки», комедія в 5 актах Карпенка-Карого; — в суботу 26/8 «Малка Шварценкопф» комедія зі сльївами і таньками Габрієлі Снежко-Запольської в перекладі Т. Гембицького; в недїлю 27/8

«Наші переселенці» народний образ з руху еміграційного в перекладі Іс. Мидловського, музика В. Матюка; — в понедїлок 28/8 «За хлібом» образ із суспільного життя Богдана Лепкого; — ві второк 29/8 послїдне представлено в Сьнятині «Бідне дівча» оперета в 5 актах Крена, музика Куна.

Потім театр переїде до Черновець де вже 1-го вересня дасть перше представлене. Репертуар на Чернівці буде оголошений окремо.

— **Мордерство в Ярославі**, о котрім ми вчера донесли починає поволі висвітлювати ся. Вже увязнено трох вояків 40 п. іменно Йосифа Цалюха, Тону Бонїфацого і Йосифа Панека. Замордований сторож називає ся Корнило Данеляк. Попередної еще недїлі станув був він в обороні кількох канонерів, на котрих були напади вояки з 40 п. Позаяк канонери були сильніші то жовніри з 40 п. мусїли уступити але постановили за тоє піметити ся на Данеляку. Побачивши отже его сеї недїлі в однім шинку в ринку, витягли на улицю і так страшно покалічили, що він за годину умер. Дїяло ся се о 10 год. вечером, коли рух на вулицях, еще досить великий. На тілі нещасливого сторожа знайдено 8 глибоких ран, щ. їх задали жовніри багнетами в шию і в сторону серця.

— **Нова дефравдація**. В Галичині дефравдація їде на дефравдації і дефравдацією поганяє. В провінаційній касі в Дрогобичи викрито дефіцит 3000 зр. Касер провінації бувший радний Йосиф Маль подозріний о крадіж виїхав не знати куди. Прокуратория державна виточила против нього карне доходжене.

— **Тасмична дама**. З Пешту доносять, що тасмична поліція і військові власти мають багато клопоту з появою якоїсь завельонованої дами. В касарни арх. Альбрехта з'явила ся в тих днях в ночи якась дама і зажадала від варти на брамі, щоби єї запровадила до одного офіціра, котрого імя назвала. Один з вояків показав єї павільон, де мешкали офіціри. Незакома пішла там і за годину вернула. Рано вїсьмох офіцірів збудило ся з великим болем голови. Розглянувши ся по помешканю на диво побачили, що хтось закрав їм годинники, перстені і гроші. Слїдство виказало, що незнакома дама зайшла до помешканя офіцірів і при помочи якогось средства успила їм і річи забрала. Дотепер ще незнакомої дами не викрито.

— **Недавня повінь в західній Галичині** навістила девять повітів, напаскостивши більше або меньше в збіжах і сіножатах. Сім більших рік з притоками виллявши замулили много надбережних лугів і знищили панцу для худоби. На приказ намістництва розділили дотичні староства з фондів державних 51.000 зр. між навіщене повенію населене. За сеї гроші має ся очистити замулені луги і сіножати а також закупити збіжа на осїнні засїви. Міністерство скарбу дозволило на розділенє між селян 100 вагонів (10.000 сотнарів) солі камінної для худоби. Соли сеї доставлять салїна з Бохні, а намістництво оплатить транспорт. Дальша ратункова акція має ще зарядитись.

— **Дрібні вїсти**. Данель Ліхтбау, гандляр коний в Капалінах повіту бохеньського, позичивши від одной жидівки 1100 зр. утік до Америки. Розіслано за ним гончі листи. — В Бесарабії з причини голоду вибухли мужицькі розрухи. — З Яремча доносять що з причини дощів вода в Пруті піднесла ся на два метри. — Член видїлу краєвого др. Йосиф Верещинський виїхав до Кракова, щоби від військових властей відобрати королівський замок на Вавели. — Бувший президент міністрів гр. К. Баденї перебуває у Львові. — Вчера невислїджені злодії украли з стайні при ил. Ткачкїй коня з візком. — В Станіславові з криміналу утік злодій з роботи Михайло Почорак. Мав він сидїти за крадіж через 4 роки.

Телеграми.

Цилєя, 10. серпня. Відбуло ся тут сьвято відселення памятника словїньського фільолога Обляка. На се сьвято приїхало перед кількома днями 200 чеських студентів. Бєсїд не було ніяких, бо власти заборонили. Підчас сьвята урядили німецькі шовіністичні націонали крикливу демонстрацію перед Народним Домом однак утікли сейчас, коли Словінці зняли хоруггов. На улицю прийшло до бійки в котрій один Німець зістав ранений а двох Словінців арештовано. Сто чеських студентів прийшло до міста з сльївом, на що Німці грозили їм буками. Поліція зарядила средства осторожности.

Цилєя, 10. серпня. Двіста чеських студентів приїздить ту нині з прогульки до Любляни. Межи Німцями велике обуренє. Сконсигновано війско. Поліція заказала похід з двірця до Народного Дому. Годину приїзду студентів тримає поліція в тасмниці.

Цилєя, 10. серпня. Німці вчера цілими купами збирали ся на місті. Велике обуренє на

Чехів. Пятьох Німців арештовано. Велика товпа зібрала ся перед ратушом і жадала увільнення німецького академика Ленца. Увільнено его. Коли Ленц з'явив ся на улицю, приятелї піднесли его на раменах. Прийшло до бійки. Чехи не могли вийти з Народного Дому, длятого принесено їм 100 лїжок, щоби переночували. Нині Чехи відїздять. На дворець буде їм товариштити відділ війська.

Білгород, 10. серпня. Процес против учасників замаху на Міляна відложено до 20. с. м. Королівський двір виїжджає до Нішу.

Льондон, 10. серпня. Парлямент зістав замкнений троновую мовою.

Берлін, 10. серпня. Доносять, що з'їзд гр. Голуховського з німецьким канцлером кн. Гогенльогє наступить в найкоротшїм часі.

Малий Фейлетон.

З теки самоубийця.

Психологічний образок.

(Далі.)

25. цвїтня.

Чим близше хвиля, в котрій маю ступити до аду, там де Дїдону му зустрічати, тим більше жалко мені з моїми муками розтаватись; я зріє ся з ними, я привик до них, як до старого плаща привикає ся, хоч в нїм і холодно. Але вертати ся годї. Мусить стати ся, що має статись. А так мені сумно, так хоче ся жити!..

Де ви красні дні весняні,
Де ви милі, де?
Що зі мною завтра станесь?
Що мене там жеде?
Завтра сонце сїять буде
Як і все сїя
А мене весь сьвіт забуде...
Деж ся дїну я?

Лєта бурхне, згудушть стони,
Що за мною їдуть.
Чую вже веселі тони,
Вже бачи гудуть.
На моїм ще сьвіжїм гробі
Сьвіт чутя цїнить
Не уміє; він по тобі
Стає злобно кпить.

Зоре! чом так гаснеш скоро?
Хто-ж то прояснить,
Вічності не знане море
Де мій дух летить!

* * *
Цвїтом ти мене дарила...
Чом він цвїв!
Тя сама его садила
Й виполола в пенї!
Чом вінок ти розірвала,
Що я сплїв був сам?
Ти з собою весь забрала —
Лишила лиш бурян...
Чом марою ти розплилася
Від моїх жалїв?
Піснь мою ти заглушила
Наче арфи спів!..

Скитаю ся ярами; блукаю, нудьгую. Холод вїє з ризвиваючих ся пучків дерев і цвїтів — запашно. Бачить ся, підносить ся в воздухї ніжний аромат, дїше з кожної билинки, з кожного куца.

Мило, розкішно, свобідно!

Мов п'яний кладу ся на сьвіжу мураву; вдивляю ся в лязурне, чисте пєгїдне небо. Вязанка птичих голосів лунає приманливо, мов ігра дзвінків. Замикаю очі. Думки гуляють, сплїтають ся в фантастичні образи, творять калейдоскопні комбінації, нечувані, неможливі. А лїс шумить і шумить. Від найнижших тонів можна розрізнити кожний звук, кожде дрожжанє поодинокї галузки, поодинокого листка, шпильки ялиці. Чудова музика! В гадках нелад, хаос, — в очах тьма, що щораз ясніє, червонїє. І я бачу маленькі атоми етеру, — всі червоні; мішають ся, плигають, збивають ся, кудовчать, творять нові ества, і знова розпадають ся, і так далі і далі, без міри, без краю.

Се еволюція бутя в природі, се життя природи. А все з крови має свій початок, все зі смерти родить ся, все є плодом жертви другого ества, все потребує смерти другого, щоби само жило. Навіть билина потребує до свого життя соків иньшої ялини, яка рік тому назад ще цвила. Чому-ж я не маю згинути? Чому я не маю зробити місце другому? Чому маю загорджувати дорого до свобідного життя другїї людини? Аж для неї тамою... А може хто инь-

ший бажає вї дістати? Дві людини маю робити нещасливими? Ніколи...

Вечер.

Темно. Бистрою струєю вливає ся холодний воздух крізь вїтворене вікно до хати. Відвічний концерт жаб лунає якось монотонно, утомляючо. Менї хоче ся чогось незвичайного, живого, буйного, змінного. Повагом вириває на горизонт велике, повне плесо місяця. Якесь рум'яне, зловіще, страшне его лице.

З..! глянь, се образ моєї душі! Се кров мого серця, що розпливає ся що до вечора по цілій безкраїй природі... Се кров моя кличе о месть до Господа, — горе тобі нещасна!

Ніч.

О Бсже! як сумно, як тужно!

О, дай мені вї ще хоч раз побачити, а я переконаний, що всьо змінить ся. Своїм зором випало в вї груди отвір і розгрію сам холодне серце.

Вона мусить зворушити ся!

Я впаду перед нею, як перед сьвятою. Я ноги щїлувати му і сльозами і волосєм вмивати... Вона мусить мене вислухати!

Кохана!

Диви ся: не плачу, вже висушли очи:

їх виплакав, З... крізь довгі ночі.

Лиш серце ще краєсь, пече, —

А хвиля по хвилі лїново тече.

Вже бачу готові мертвецкії мари...

Якіж принесе я Богу в жертву дари?

Лїшились зітханя, туга;

Прийїс би і сльози, так тих вже нема

(Конець буде).

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського.)

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп. особ.	приходить о годині		посп. особ.	відходить о годині	
	6-10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно	6-20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	6-50	з Зимної-води	6-15	" " " " " " дв. Підзамче	
	7-10	з Янова	6-30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави	
	7-40	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8-45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	7-55	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	9-10	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)	
	7-44	" " " " на дв. головний	9-25	до Янова	
	8-05	з Сокаля, Рави рускої	9-35	до Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.	
	8-15	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9-53	" " " " " " дв. гол.	
	8-15	з Ярослава і Любачова	10-10	до Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова	
1-30	9-00	з Іцкан, Чернівців і Станиславова	12-50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділі і сьвята	
	11-15	з Янова	2-15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і сьвята	
	1-50	зі Сколього, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. вер. включно	9-45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)	
	1-01	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.		до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	1-40	" " " " на дв. голов.	3-05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.	
2-20	5-15	з Сокаля, Белзця і Любачова	3-15	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.	
2-35	5-40		3-20	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.	
	5-55		3-26	до Брухович	
			5-25	до Ярослава	
Ніч			Ніч		
8-45	6-10	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова	12-50	6-21	до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави
	6-20	з Іцкан, Сучави	6-40	6-40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.
		з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і сьвята	6-50	6-50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.
	7-58		7-00	7-00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша
	8-15	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно	7-10	7-10	до Сокаля і Рави рускої
		з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.	7-20	7-20	до Тернополя дворець головний
		з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.	7-42	7-42	" " " " дворець Підзамче
		з Кракова (Відня, Берліна), Сянока, Пешту	7-47	7-47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900
	12-30	з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави	8-35	8-35	" " " " 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.
	10-08	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	9-10	9-10	" " " " 1. чер. до 30. жов. в нед. і сьв.
	10-25	" " " " " " на дв. голов.	2-36	10-40	до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави
	10-30	з Лавочного (Пешту) Хирова	10-50	10-50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока
	12-10	зі Сколього, Калуша	11-10	11-10	до Підволочиск, Бродів дв. головний
	3-05	з Підволочиск на дворець Підзамче	11-32	11-32	" " " " дв. Підзамче
	3-30	" " " " " " на дворець головний	4-10	4-10	до Кракова (Відня, Берліна)
2-16	6-00	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока	5-50	5-50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня

ЗАМІТКА: Пору нічна числиться ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський різнить ся від часу львівського о 36 минут, а імено 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Галицький КРЕДИТОВИЙ БАНК
приймає вкладки на **КНИЖОЧКИ**
і опроцентовує їх по **4 1/2% на рік.**

Спеціаліст обуви непромакуючої власного винайдення!
ІВАН ЯРИМОВИЧ
СКЛАД і РУКОДІЛЬНЯ
обуви мужескої, дамської і для дітий
у Львові, площа Бернардинська число 10.
має честь повідомити отсім Вп. Публіку, що вигралає **ОБУВЕ НЕПРОМАКАЮЧЕ** власного винайдення, з всякого рода шкір, як: Обувє мужеске і дамске, також чоботи з колявами тревали, надмірно легкі і по цінах дуже приступних. — Також приймає до відновлення і напрари Кальші і Плащі кавчукові, всякі гумові приряди як також зельованя обува кавчуком. — Всякі замісєві замовленя виконує в можливо як найкоротшій часі. — Дякуючи за дотепершні ласкаві взгляди, і поручаючись на дальше, остаю з глубоким поважанем
139 **Іван Яримович.**
Спеціаліст до напрари кальші і плащі кавчукових.

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ
Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.
Ціна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА
комедия в 3. актах з сільського життя.
Ціна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА
історична трагедия в 5. актах — з другої половини XVI. віку.
Ціна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа
шутка в 5. актах з міського побуту.
Ціна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР
комедия в 1. акті опрацьована після німецького.
Ціна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно
оповіданє з лїотерийних пригод.
Ціна книжки 15 кр.
На поштову пересилку 5 кр.
У Львові набути можна в Ставропігійській книгарні.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймає замовленя і посередничить в закупні:
Сьвітло церковне
впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.
Вино
в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.
Зі складів висилає: **КА В У** по 5 кіл. посылках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко
ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. —
Інші товари по умірених цінах.
78—?

Галицький Банк кредитовий
почавши від 1 лютого 1890 видає
4% АСИГНАТИ КАСОВІ
з 30-дневним виповідженєм,
3 1/2% АСИГНАТИ КАСОВІ
з 8-дневним виповідженєм,
а всі інші находячі ся в обїгу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідженя.
Львів, дня 31 січня 1890.
Дирекція.